

Oslo

Utdanningsetaten

Sluttrapport Fokus 5.-7. Bjørndal skole

Delprogram oppvekst og utdanning
Områdesatsingene i Oslo

1. KORT OPPSUMMERING AV PROSJEKTET

Prosjektets gjennomføring:

Prosjektet ble gjennomført med en konseptfase fra desember 2020 til april 2021, planleggingsfase fra november 2021 til mars 2022 og gjennomføringsfase fra mars 2022 til januar 2024.

Bakgrunnen for prosjektet:

Bakgrunnen for prosjektet baserer seg på behovet for å styrke foreldreinvolvering og foreldreinkludering i barnas skole og fritidsliv. Vi ønsket å se på foreldrene som en ressurs. Vi ønsket å finne ut av hvordan vi kunne treffe vår foreldregruppe bedre, slik at de opplever seg hørt, får større tillit til skolen og engasjerer seg mer inn i skolen for elevenes beste. Dette innebar å åpne en møteplass for foreldre ved skolen, drevet av skolehjem koordinatorene som selv er eller har vært foreldre ved skolen. Det innebar også å endre vår måte å kommunisere med foreldre på, både rundt beskjeder og rammer og innhold for foreldremøter.

Vi ønsket å bidra til at flere elever deltar i fritidsaktiviteter, da vi gjennom spørreundersøkelser fant ut at for få elever var med på fritidsaktiviteter etter skoletid. Vi har utarbeidet en oversikt over alle fritidsaktiviteter i området og vi har også utviklet et ettermiddagstilbud for elevene på 5.-7.trinn for å kunne tilby gode og trygge aktiviteter for dem etter skoletid.

Prosjektet innebar også å undersøke, og jobbe med kompetansen innad i skolens personale, herunder å skape en bevissthet rundt selve kompetansebehovet og hvilke endringer man må gjøre for å treffe elev- og foreldregruppen bedre. Vi hadde allerede knyttet oss til OsloMet (Dekomp), og brukte dem i prosjektet for å øke vår kompetanse på språkstimulerende undervisning og mangfoldskompetanse. Gjennom disse tiltakene opplever vi å være i prosess med å utvikle skolen som en trygg og aktiv arena med utvidet læringsrom for elevene og deres familier.

Prosjektet har også forsøkt å svare på behovet for å bedre samarbeidet mellom skole og bydel for å sikre at tjenestene jobber sammen for forebygging og tidlig innsats. Gjennom en bedring av samarbeidet, vil barna og familiene som trenger det, få riktig hjelp til riktig tid. Formålet med hele prosjektet har vært å styrke laget rundt elevene på skolen, slik at flere elever opplever det som trygt og lærerikt å gå på skolen, samt gi dem et godt grunnlag i overgangen til ungdomsskolen. Dette innebar å videreutvikle skolens sosial-pedagogiske team (S team) og samarbeide tettere med skolehelsetjenesten.

Gråsoner:

Det har til tider vært utfordrende å opprette kommunikasjon med eksterne aktører rundt elevenes fritidstilbud, og å få aktørene til å snakke med hverandre slik at tilbud ikke kommer i konflikt med hverandre når det gjelder for eksempel tidspunkt og innhold. Som skole opplever vi at det mangler en viktig brikke i form av noe eller noen som har ansvaret for å koordinere og samkjøre fritidstilbud i nærmiljøet. Vi anser ikke dette som vårt ansvar, når det er tilbud utenom skoletid.

En gråsone er hvem som skal ta den økonomiske byrden med ettermiddagsaktiviteter mellom kl. 14.-16. Det har gjennom prosjektet vært gjennomført av skolens ansatte, men i elevenes fritid. Tilbakemeldinger vi får fra elever, foreldre og ansatte, er at dette er det et behov for. Vi ser nytteverdien i at elevene har et trygt sted å være etter skoletid, med voksne som passer på og aktiviserer dem. Det er også lurt at det er skolens ansatte som driver tilbudet, som kjenner elevgruppa.

Hovedlærdommer og fallgruver:

En viktig fallgrube, som vi har fått kjent på, er det å skape nok engasjement, forankring og eierskap rundt prosjektet i hele personalgruppa. Vi knyttet tidlig til oss viktige nøkkelpersoner i prosjektet, men ser at vi har brukt lenger tid på å få med oss hele ansattgruppa inn i prosjektet. Dette er en av hovedlærdommene vi vil ta med oss videre; å sette av nok tid til forankring av prosjektet i hele personalet. Det har vært viktig for oss å knytte arbeidet i prosjektet opp mot skolens strategi og arbeid vi allerede gjør, for at det ikke skal oppleves som noe vi gjør «i tillegg til alt annet». Hvis dette skal være bærekraftig må vi klare å sette det i sammenheng med skolens utviklingsarbeid.

Det har vært utfordrende å finne relevante kompetansemiljøer for erfaringsutveksling. Vi har sett mot Sverige og England, men har ikke funnet lignende miljøer, som har jobbet på en måte vi ønsket å knytte oss opp mot. Vi har heller sett at vi må lage oss vårt eget kompetansemiljø, lokalt på skolen, for å på sikt bli «eksperter» på vår elev- og foreldregruppe. Dette har vi startet på gjennom leveransen kompetansepakke for lærere på 5.-7 trinn

En annen lærdom er riktig og viktig bruk av skole-hjem koordinatorene. At vi fikk tak i akkurat disse ressursene har vært avgjørende for at det har fungert så godt som det har. At de kjenner nærmiljøet godt, selv har, eller

har hatt barn ved skolen, og har språklige og kulturelle ressurser har vært en viktig faktor. Deres engasjement for vår elev- og foreldregruppe har vært helt avgjørende. Foreldre har raskt blitt trygge i deres nærvær og de har kommet i posisjon til å jobbe med vår foreldregruppe på mange ulike måter.

2. MÅLOPPNÅELSE

Hva ønsket vi få ut av prosjektet?

Prosjekt mål	Grad av oppnåelse	Forklaring
1.Flere foreldre får støtte og veiledning som styrker dem i foreldrerollen (styrke foreldrekompetansen), og dermed styrker relasjonen mellom foreldre og barn. 2.Bjørndal skole og foreldrene har et solid og gjensidig tillitsforhold	Høy	Vi så et behov for å møte vår foreldregruppe på en mer treffende måte på alle arenaer i skolen. Vi ønsket å sette fokus på at foreldrene er barnas viktigste støttespillere, og vi ønsket å bruke foreldrene som en ressurs. Vi antar at vi har mange uutnyttede ressurser i vår foreldregruppe, som vi ønsket å få mere frem. Vi ønsket også å endre vår måte å organisere foreldremøter på. Vi så at for få foreldre møtte opp på møtene, og vi så at vi ikke traff godt nok med innholdet i foreldremøtene. Vi ønsket også å øke foreldreengasjementet inn i skolen. Målet med dette var å skape et bedre tillitsforhold til foresatte ved skolen. Det er alltid skolen sitt ansvar å skape relasjon til foreldre og dermed skape tillit.
3. Flere familier på Bjørndal får riktig hjelp til riktig tid	Middels	Gjennom en spørreundersøkelse i konseptfasen så vi bl.a. at foreldre på Bjørndal savnet et sted å møtes og snakke sammen. Vi ønsket å gjøre noe med dette. Vi så også et behov for å jobbe bedre og mer målrettet med «laget rundt eleven», og målet vårt

		var å utvikle S-team (sosial-pedagogisk team) med både bydel og skole representert, som kunne jobbe som et rådgivende organ mot enkeltsaker og familier som trenger hjelp og støtte.
4.Flere barn på Bjørndal deltar i organiserte fritidsaktiviteter	Høy	Vi så et behov for å få flere av våre elever inn i ettermiddagsaktiviteter og/eller fritidsaktiviteter, spesielt på 5.-7. trinn. Vi gjennomførte tidlig i prosjektet en spørreundersøkelse blant elevene på 5-7 trinn om deres fritidsvaner, og så at for få var med på fritidsaktiviteter. Alle våre elever på 1-4 trinn går på AKS. Vi opplevde at det var et behov for elevene på 5. trinn å ha en aktivitet på ettermiddagen etter skoletid. Vi ønsket at flere skulle være i aktivitet, med voksne som styrte. Vi ønsket å undersøke hvilke fritidsaktiviteter som finnes i vårt nærmiljø for elevene på 5.-7 trinn.
5. Økt kompetanse som er tilpasset elev – og foreldregruppene blant skolens ansatte 6.Flere elever ved Bjørndal skole har økt språkferdighet og sosial kompetanse	Middels	Vi ønsket å undersøke, og lage en kompetansepakke for lærere på 5.-7 trinn. Vi så et behov for at vi jobbet med elevene og foreldrene på en mer treffende måte, både i klasserommet og sosialt. Bjørndal skole ligger avsidesliggende til, i utkanten av Oslo, og vår tilgang på arbeidskraft er utfordrende. Vi får søkere med veldig ulik kompetanse. Områdets beliggenhet og områdets rykte er ikke med på å gjøre skolen attraktiv for nyutdannet lærere. Vårt mål var derfor å lage en kompetansepakke som hjelper de lærerne vi har på vår skole, til å treffe bedre på vår elevgruppe i undervisningen. Vi trenger også å fylle på med vår mangfoldskompetanse for å treffe bedre på vår elevgruppe. Vårt langsiktige mål er at ved å utarbeide en sårn kompetansepakke, og iverksette den i lærergruppa, vil elevens resultater på nasjonale

prøver bedres, og også trivselen på elevundersøkelsen på 5.-7 trinn.

3. PROSJEKTETS LEVERANSER

Produkt/leveranse	Hva er levert?	Status
Modell for foreldreinvolvering og inkludering.	<u>Foreldremøter:</u> Vi har utarbeidet en ny modell for foreldremøter. Vi rigger i større grad enn før, for at foreldre skal blir kjent med hverandre, og at de skal få mulighet til å drøfte faglige og sosiale tema som er viktige for at vi sammen skal hjelpe elevene best mulig. Vedlagt ligger årshjul for foreldresamarbeid og modell for foreldremøter på Bjørndal skole. <i>Årshjulet er under arbeid.</i> <u>Økt foreldreengasjement:</u> Vi har tatt i bruk krysselister ut mot foreldre. I de står en oversikt over små og store oppgaver skolen trenger foreldrenes bidrag inn i, i løpet av skoleåret. Vi snakker mye om at vi alle må bidra, også foreldre, for at nærmiljøskolen skal bli god for elevene. Alle melder seg på en aktivitet. Det kan være alt fra å sitte i FAU, være «gledesspreder» i friminutt, trafikkvakt, delta på arrangementer på AKS til å gå natteravn. Skolehjem koordinatør følger opp gjennom året at alle melder seg på og møter opp på aktiviteten. Vedlagt ligger krysselister for de ulike trinnene på Bjørndal skole.	Gjennomført
Struktur for samarbeid, koordinering og informasjonsdeling skole – fritidsaktører	<u>Etterskoletidsaktiviteter:</u> Vi har satt i gang med ettermiddagsaktiviteter for elever på 5.-7. trinn etter skoletid. Vi har sett at overganger fra å gå på AKS med aktiviteter på ettermiddagen, til å gå på 5. trinn uten AKS har utløst et behov for elevene våre. Vi ønsker at	Gjennomført

	elevene våre skal mulighet til å være på ettermiddagsaktiviteter på skolen, i stedet for å henge på senteret eller sitte hjemme alene etter skoletid. Vi bruker også våre miljøarbeidere til å utføre aktivitetene, som kjenner elevene godt. <u>Oversikt over fritidsaktiviteter i nærmiljøet:</u> Vi har jobbet med å lage en oversikt over alt som finnes i nærmiljøet av fritidsaktiviteter og distribuerer dette til foreldre, både gjennom ranselpost, digitalt, på foreldremøter og gjennom Møteplassen. I tillegg informerer vi om fritidsstipend, og hjelper de foreldre som trenger å søke om dette. Vedlagt ligger vår oversikt over fritidsaktiviteter i nærmiljøet.	
Metode for helse - og sosialpedagogisk arbeid	<u>Sosial-pedagogisk team (S team).</u> Vi har videreutviklet skolens S team gjennom prosjektet. Teamet består nå av miljøarbeidere, miljøterapeut, skole-hjem koordinator, helsesykepleiere, sosiallærer og skolens ledelse. Vi har brukt prosjektperioden på å teste ut ulike møtestrukturer for å finne den mest hensiktsmessige måten å bruke S- team på. Målet skal være at det er kort vei fra bekymring til handling. Miljøteamet er i hovedsak ansvarlig for å melde saker til S-team, men alle deltagerne kan melde saker. I møtene opprettes konkrete tiltak. Sakene kan dreie seg om enkeltelever, grupper av elever eller familier vi er bekymret for. I forkant må alle være informert om saken, dette skjer via delte dokumenter. Vi bruker samme rutine som for ressursteam, bare litt mindre formelt. Ingen krav til kartlegging eller testing. S team skal fungere som et organ som gir råd, støtter kontaktlærer og familier i ulike saker. S team brukes også som rådgivende organ i systemsaker- som f.eks. arbeid i etterkant av elevundersøkelsen.	Gjennomført

Kompetansepakke for lærere på 5.-7. trinn	<u>Kompetansepakke for lærere på 5.-7. trinn</u> ✓ Vi har brukt gjennomføringsfasen på å kartlegge hvilket behov vi faktisk har for kompetanseheving. Gjennom spørreundersøkelse blant lærere, drøftinger i skolens plangruppe og drøfting med skolens ledelse. ✓ Vi har samarbeidet med eksterne samarbeidspartnere som har gitt oss input på språkstimulerende undervisning (OsloMet og Språksenteret). ✓ Vi har hatt kompetanseheving av personalet gjennom OsloMet (Dekomp) på mangfoldskompetanse. ✓ Vi har sendt lærere på relevante kurs gjennom UDE. Dette er en stor leveranse som vi har kommet godt i gang med, men som vi ikke er helt i mål med. Dette vil være et arbeid vi må ta med inn i skoleutviklingsarbeidet i årene som kommer.	Påbegynt
---	---	----------

4. VURDERING AV GEVINSTOPPNÅELSE

Leveranse	Gevinster- hva fikk vi ut av leveransen?
Modell for foreldreinvolvering og inkludering	<u>Hva har vi fått til?</u> Møteplassen: Gjennom spørreundersøkelser blant foreldrene som bruker møteplassen har vi fått veldig positive tilbakemeldinger. Flere påpeker at de har blitt kjent med flere foreldre i nærmiljøet, at de nå kan si hei når de møtes på butikken og at det er lettere å ta kontakt med hverandre. Flere svarer også at de opplever atmosfæren på møteplassen som god. Det har blitt et sted der de kan spørre om alt de lurer på, blir møtt på en god måte av skole- hjem koordinatorene og at de får god veiledning.

Vi har sett at deltagelsen på Møteplassen har økt gjennom prosjektperioden. Vi har prøvd oss frem med ulike måter for å nå ut til de foreldrene med størst behov for å møtes og for å få informasjon og dialog med hverandre og skolen. Vi har landet på at direkte kontakt per telefon fra skole-hjem koordinatorene har hatt størst effekt. Vi har også oppfordret foreldre som har deltatt, til å ta med seg / rekruttere en annen forelder neste gang. Skole-hjem koordinatorene sier selv at de har fått mange gode tilbakemeldinger gjennom samtaler med foreldre som kommer innom. Gjennom å snakke sammen over en kopp kaffe og med en uformell tone vi har skapt på Møteplassen, blir foreldrene kjent med hverandre og med skolen på en annen måte. Skolen og skole-hjem koordinatorene kommer i posisjon til å bygge tillit og relasjon på relativt kort tid. Foreldrene tør å spørre om råd og be om hjelp, som var noe av hensikten med Møteplassen. Det at de også melder om at de blir bedre kjent med andre foreldre merker vi oss også. Vi har også begynt å invitere nye foreldre ved skolen inn dit, som en rutine. Da får de vite mer om skolen, rutiner, forventninger og kan stille spørsmål. Mange av våre nye foreldre har kort botid i Norge, og kjenner heller ikke den norske skolekulturen og om gjensidige forventninger. Vi har også brukt Møteplassen som arena med skole-hjem koordinatorene i vanskelige saker hvor vi har liten tillit hos foreldre. Det kan oppleves avvæpnende å møte en av skole-hjem koordinatorene, og bli lyttet ut i en mindre formell setting.

Foreldremøter (med elever på mellomtrinnet):

Før prosjektperioden og vår endring av formen på foreldremøter, hadde vi lite oppmøte på foreldremøtene. Spesielt på mellomtrinnet. Etter vår nye modell har vi fått mange gode tilbakemeldinger fra foreldre gjennom spørreundersøkelse gjennomført på Møteplassen. Flere melder nå at de møter opp og at de synes det er bedre med smågrupper/workshop på møtene. De melder også fra at det er nyttig om andre ansatte kan hjelpe til å tolke rundt

småbordene, noe vi ønsker å få til bedre. Det er lettere å snakke med andre foreldre sier noen, og en fin måte å få informasjon om skolen på. Vi har noen ganger brukt ulike rom på skolen, noe foreldrene også melder tilbake at de liker.

På noen av møtene har vi også hatt med elevene. Da har de aller fleste foreldre møtt opp sammen med barnet sitt. Elevene selv vet at det er foreldremøte og minner foreldrene på dette. Vi har hatt høyest oppmøte på disse møtene.

Vi har hatt stort fokus på å få foreldre til å møte opp, gjennom å bruke mer treffende kommunikasjonskanaler. Vi bruker fortsatt Skolemelding (Osloskolens meldingssystem) men ser at mange av våre foreldre trenger å få informasjon muntlig, og på sitt eget morsmål. Vi bruker møteplassen for å informere foreldre vi vet trenger det på denne måten. I tillegg har skole- hjem koordinatorene og lærere brukt tid på å ringe foreldre før foreldremøter, for å gi god informasjon. Vi har også alltid sørget for barnepass på foreldremøter, slik at foreldre ikke blir hindret i å møte pga. småsøsken.

Vi har fått tilbakemeldinger på, og sett at måten å holde foreldremøter på fungerer bedre og gir ønsket effekt fordi:

- ✓ Vi blir bedre på å bruke alternative kommunikasjonskanaler til de foreldre vi vet trenger det. Best effekt gir det å ringe i forkant.
- ✓ Vi har mindre informasjon og lange «monologer» fra ledelse/lærere i møtene.
- ✓ Vi har egne informasjonsmøter på teams for de som ønsker å få mer informasjon.
- ✓ Vi har tema som vi mener er viktige å ha foreldrene/elevene med på, og bruker mye av tiden til å drøfte i smågrupper.
- ✓ Vi viser at foreldrenes stemme er viktig, derfor er det viktig at de kommer.

Økt foreldreengasjement

	Vi jobber kontinuerlig i flere kanaler for å vise foreldre hvor viktig det er at de engasjerer seg i barnas skole og fritid, og at de er barnas viktigste ressurs. Vi formidler på foreldremøter, i utviklingssamtaler og på møteplassen. <u>Krysselister (se vedlegg)</u> På høstens foreldremøter må alle foreldre krysse av i en «krysseliste». Det er skole-hjem koordinatorene som følger opp at alle melder seg på en aktivitet, og kommer til det avtalte tidspunktet. Vi har gjort dette i 3 år nå, og opplever at det er i ferd med å bli en rutine. Det gjør at alle foreldre opplever at de kan bidra med noe. Det er også stas for elevene å vite at foreldrene hjelper til. <u>Dette skal vi jobbe videre med:</u> <u>Foreldrenes arbeidsutvalg - FAU</u> Vi har dessverre hatt dårlig oppmøte og engasjement i FAU de siste årene. Dette har vi ikke klart å knekke koden på enda. Vi ser at vi må endre også dette for å, hvis vi skal få foresatte til å møte opp og engasjere seg. Vi vil vurdere hvordan vi kan gjøre dette, skal vi kalle det noe annet? Skal vi ha en helt annen form på FAU- møtene? Hvilket innhold skal vi ha? Dette må drøftes videre med skolen FAU-styre.
Struktur for samarbeid, koordinering og informasjonsdeling skole – fritidsaktører	<u>Dette har vi fått til:</u> <u>Etter skoletidsaktiviteter</u> Vi har lyktes med å engasjere elevene på 5.-7.trinn i etter skoletids-aktiviteter i tidsrommet 14-16. Det første året var det ikke så mange elever som deltok, men dette har tatt seg opp gjennom dette skoleåret. Miljøarbeidere som driver tilbudet, melder om at det nå er blitt et populært tilbud som ofte har 25-30 elever deltagende hver gang. Tilbudet varierer etter hva elevene selv ønsker, som baking, hobbyaktiviteter, bibliotek, aktivitet i gymsal og leksehjelp. Vi har lært gjennom prosjektperioden at det å variere tilbudet om aktiviteter er avgjørende for hvor mange elever som deltar. Elevene har selv også

medbestemmelse her. Vi ønsker å jobbe videre for å få flere foreldre engasjert inn i tilbudet, på frivillig basis.

Oversikt over fritidsaktiviteter i nærmiljøet: (se vedlegg)

Vi har lagt ned store innsats med å undersøke alt av fritidsaktiviteter for elever i vår aldersgruppe i nærmiljøet. Dette har resultert i enkel og god oversikt som vi nå kan bruke i informasjonen til elever og foresatte. Vi bruker den aktivt på Møteplassen, spesielt mot nye foreldre på skolen, slik at de har god informasjon om hvilke fritidsaktiviteter i nærmiljøet som er tilgjengelig. Enda viktigere bruker vi skole-hjem koordinatorene også til å finne passende tilbud til nye familier, hjelpe til med å melde på eller sette de i kontakt med arrangør. Vi informerer også om fritidsstipend og veileder på hvordan foreldre kan søke dette der det er behov. Vi håper at vi på sikt vil øke andelen av våre elever som deltar på fritidsaktiviteter etter dette tiltaket.

Metode for helse - og sosialpedagogisk arbeid

Dette har vi fått til:

Helse- og sosialpedagogisk team:

Vi har 2 helsesykepleiere på skolen hver dag. Vi har jobbet gjennom prosjektet for å inkludere de inn i S-team og arbeidet med «laget rundt eleven». Etter et intervju om deres opplevelse av deltagelsen i dette, sier de at de opplever at det har vært veldig bra for skolehelsetjenesten å være inkludert i skolens S team og andre samarbeidsmøter. I enkelte tilfeller har de opplevd å få verdifull informasjon om elever de ikke visste fra før, som gir et større bilde for dem. Det fine med å møtes i et slikt fora, har vært å se at vi faktisk er «bekymret»/opptatt av de samme elevene og hvordan vi som et tverrfaglig team best kan hjelpe de videre. Dette igjen har ført til at skolehelsetjenesten kan hjelpe på en enda bedre måte i møte med familiene.

Det har også vært avgjørende for oss at skole-hjem koordinatorene er til stede i disse møtene. De trenger god informasjon om hva som rører seg på skolen rundt enkelte elever, for igjen å kunne bruke den informasjonen til

å møte foreldrene til elevene, på Møteplassen på en god måte.

Dette skal vi jobbe videre med:

Vi er fortsatt i en prosess for hvordan vi skal rigge disse møtene og tiltakene i etterkant på en treffende måte. Dette er et kontinuerlig arbeid, som vil endre seg etter behovene som dukker opp gjennom skoleåret. Den viktigste gevinsten er at vi er blitt et «lag» som sammen jobber med de ulike sakene, kan se dem i sammenheng, bruke ekspertisen der det trengs, og at vi får et beste system på oppfølgingen rundt enkeltelever og saker.

Kompetansepakke
for lærere på 5.-7.
trinn

Hva har vi fått til?

Det vi har oppnådd av gevinster under denne leveransen er at vi har fått kartlagt hvilket behov vi har for kompetanseheving og systematikk rundt kompetansepakken. Vi har startet et arbeid med dette, opp mot vår strategiske plan med skolen plangruppe.

Vi hadde et mål i vår opprinnelige søknad om å lage en kompetansepakke som veier opp for den manglende basiskompetansen noen av våre lærere har, når de skal undervise våre elever.

Vi har sett at elevene våre trenger lærere som vet hva de skal gjøre. De må være systematiske og gode til å tilpasse. Det er ikke rom for å gjøre feil, eller kaste bort tid, hvis elever med svake norskspråklige ferdigheter skal henge med i undervisningen.

- ✓ Lærerne våre må være de aller beste leselærerne de kan være. De må treffe med undervisningen, de må ha godt nok påfyll av materiell og kunnskap til å tilrettelegge undervisningen best mulig.
- ✓ Lærerne må også ha god mangfoldskompetanse, og forstå hvordan man kan engasjere og involvere både elever og foresatte i elevenes faglige utvikling.

På lengre sikt tror vi at det å spisse kompetansen, involvere foresatte og satse på lesing i alle fag vil kunne heve både leseresultater og trivselen blant våre elever. Dette ligger nå i vår strategiske plan.

Vi vil jobbe videre med dette for å nærme oss en større gevinstoppnåelse frem i tid, men det vil ta mer tid å komme dit.

Hva gjenstår, og hva skal vi jobbe videre med?

Vi vil bruke mye tid og ressurser på å utnytte det etaten kan tilby. Denne høsten har vi hatt lærere på 5 ulike kurs i regi av UDE:

- ✓ «God skolestart», «Ny i norsk», «Helhetslesing», «Elevtilpasset og vedvarende forebyggende leseopplæring» og «Mestre Ambisiøs Matematikk (MAM)»
- ✓ I tillegg er vi med i innsatsene «Språkutviklende undervisning» med OsloMet og «Meningsfull skriveopplæring» via Dekomp

Vi ønsker å utforme en egen plan for leseundervisning på mellomtrinnet basert på den kunnskapen og kompetansen vi får utenfra:

I denne planen står foresatte og hjemmearbeid sentralt. Hvordan kan vi bygge videre på det gode grunnlaget vi har i prosjektet, og utnytte foresatte som en ressurs? Hvor tydelige og konkrete kan vi være slik at alle foresatte, uansett bakgrunn kan bidra til barnas leseutvikling?

Dette blir en del av vårt arbeid med skoleutviklingen og det pedagogiske profesjonsfelleskapet vi må jobbe med kontinuerlig.

5. REGNSKAP/BUDSJETT

Fase	Tildeling	Kostnader	Overført til neste fase
Konsept (het arena for inkludering)			
2021	400 000	400 000	0

(lønnsmidler)			
Planlegging (lønnsmidler, møteplass, ettermiddagsaktiviteter)	375 000	375 000	0
Gjennomføring (lønn, annet)	3 494 000	4 165 000	
Total	4 269 000		104 000 (tilbakeført)

6. EVALUERING

6.1. Suksessfaktorer

Foreldreengasjement og deltagelse på foreldremøter/krysselister:

Vi ser at vår bruk av skole-hjem koordinator har vært avgjørende for å få flere foreldre til å delta på foreldremøter og utføre sine oppgaver knyttet til krysselister. Skole-hjem koordinator har brukt mye tid på å ringe foreldre. Vi har måtte ta inn over oss at det å sende beskjeder på Skolemelding fungerer dårlig for vår foreldregruppe. De trenger å bli kontaktet direkte, få forklart hva det er, hvorfor det er viktig at de kommer osv. Skole-hjem koordinator må også følge opp i etterkant, ovenfor de som ikke kommer, med telefoner. Vi har trengt til sammen en hel stilling til denne oppgaven. Foreldre må også ringes i forbindelse med Sommerskolen, hvis ikke melder de ikke elevene på. Skole-hjem koordinator må også ringe alle foreldre som melder seg på aktiviteter på krysselister, for at vi skal få dem til å møte opp.

Vi har også sett effekten av å ha med elevene på mellomtrinnet på noen av foreldremøtene som god. Da kommer foreldrene, når elevene selv vet at det er møte og viktig å møte opp.

Møteplassen:

Suksessfaktorer med Møteplassen er nok lokalets beliggenhet, den lave terskelen for å droppe innom og riktige personer som møter foreldrene der. Vi har ikke hatt stort oppmøte hver tirsdag. Men poenget vårt har ikke vært at *alle* foreldre skal komme dit, men de vi ønsker å få tak i, og som trenger veiledning og forklaring på skolesystemet og forventninger. Vi har vært

forsiktige med å hente inn andre instanser utenifra, som Oslohjelpa og barnevernet, som vi først hadde planlagt. Vi har heller brukt skole-hjem koordinatorene til å ringe og hjelpe oss med å få inn foreldre vi har ønsket oss inn dit, og det har vi hatt ganske stort hell med. Vi kaller også inn alle nye foreldre på skolen, sånn at de kan få en liten innføring i skolen vår, hva som forventes og foreldre kan få stille spørsmål.

Flere elever har økt språkferdigheter og sosial kompetanse.

Det er for tidlig å se effekten av dette målet allerede nå. Det at vi har satt lesing og læringsmiljø som våre satsningsområder i strategisk plan, vil være viktig for at dette målet kan innfris i fremtiden. Vi er også i gang med å jobbe og kompetanseheve oss spesifikt på språkstimulerende undervisning. Basert på vår erfaring og kunnskap, har vi tro på at dette vil ha en positiv innvirkning. Det som gjenstår for oss videre i arbeidet er å få satt leseundervisningen på mellomtrinnet i et system. Vi trenger å bruke nok tid på å forankre dette arbeidet i hele vårt personale. En viktig suksessfaktor blir at vi forankrer kompetansepakken i det arbeidet vi allerede gjør på Bjørndal, for å skape en god sammenheng med det vi allerede jobber med i vår skoleutvikling. Vi ønsker også å benytte oss av vårt samarbeid med OsloMet og Språksenteret for å kvalitetssikre disse planene når de er klare.

6.2. Usikkerhet

Usikkerhet	Tiltak	Hvordan fungerte tiltakene?
Foresatte i målgruppen vet ikke nok om Møteplassen til å ta det i bruk som et lavterskeltilbud	Foreldredrevet – det er foresatte og skole-hjem koordinator som informerer foreldregruppa om tilbudet både med flyers og via «jungeltelegrafene» Rekruttere/dele informasjon gjennom nettverk	Vi har brukt flere av våre kanaler for å nå ut med informasjon om Møteplassen. Vi opplever at ettersom tiden gikk fikk flere og flere foreldre høre om møteplassen. Vi har hatt fokus på å invitere inn foreldre vi ellers ikke ser så mye til, som er nye på skolen eller som selv har et behov for veiledning og noen å snakke med. Vi opplever at vi har nådd mange i denne målgruppen.

<u>Foreldreinvolvering og inkludering:</u> Vi får ikke tak i de «rette» foreldrene til Møteplassen	At skole-hjem koordinatorene, som har ansvaret for driften av Møteplassen er bevisste på hvem de rekrutterer i foreldregruppa	Dette har vi hatt en høy bevissthet rundt fra oppstarten. Skole-hjem har blitt gode på å få inn de «rette» foreldrene. Vi har også begynt å etablere gode rutiner i lærergruppa. De tar selv kontakt med skole-hjem koordinator når de trenger bistand med samarbeid med enkelte foreldre.
<u>Foreldreinvolvering og inkludering:</u> Møteplassen som treffsted innfrir ikke de behovene foresatte har for å møtes. Foresatte som har svart i tidligere spørreundersøkelse at de savner et sted å treffe andre foreldre opplever ikke at Møteplassen er et sted hvor det er naturlig å møtes	Kartlegge ved ny spørreundersøkelse om behovet foresatte har blir dekket, eventuelt justere rommets funksjon og tilpasse etter foresattes behov	Vi har intervjuet foresatte som ofte bruker Møteplassen underveis. Vi har fått gode tilbakemeldinger på bruken av rommet. Foreldre svarer bl.a.: <i>«Vi er fornøyde», «Lett å snakke med skole-hjem koordinatorene».</i> <i>«Mindre stressende å snakke her, rolige omgivelser, kan stille alle spørsmål».</i> <i>«Får bedre forståelse for skolen og dens forventninger».</i> <i>«Får støtte, blir kjent med skolens regler og rutiner».</i> Et foreldrepar har sagt til skole-hjem koordinator: <i>«Atmosfæren på Møteplassen er som et hjem borte fra hjemmet. Jeg og min kone har bestemt oss for at vi like godt kan komme hit for en kopp kaffe og en prat med andre i nærmiljøet. Vi kommer inn med mye på hjertet, men fører oss lettere når vi går ut herfra. Vi får en følelse av tilhørighet til skolen, når vi har noen vi kan snakke så lett med her».</i>
Fritidstilbudet treffer ikke ønskene/behovet til elevene og/eller barna	Bruke egne ansatte/miljøarbeidere for å følge	Vi har gjennom prosjektet hatt spørreundersøkelse blant elevene om de tilbudene som finnes i

møter ikke opp til aktivitetene Det oppstår konkurrerende tilbud mht fritidsaktiviteter i nærområdet	barna over på aktivitetene (fritidsaktiviteter) Sjekke ut aktivitetsguide Servere mat Samarbeid med bydel-frivillighet-skole Fritidsstipendet	området, og om de treffer deres behov. Vi har også skaffet oss en god oversikt over alle tilbud som finnes i nærmiljøet. Vi har laget en god oversikt (aktivitetsguide) som vi deler med elever og foresatte. I tillegg kan vi informere på foreldremøter og til nyankomne familier hvilke tilbud som finnes. Vi opplever at det er et bredt tilbud i nærmiljøet. Vi har startet etter-skoletidsaktiviteter på mellomtrinnet med egne ansatte. Vi informerer om og hjelper til med å søke fritidsstipend gjennom Møteplassen.
<u>Kompetanseutvikling:</u> Vi klarer ikke å skape en felles forståelse i personalet for hva barn og foreldre på skolen trenger. Ikke nok tid til kompetanseutvikling i personalet. Ustabilitet i personalet med utskifting av ansatte og/eller høyt sykefravær	Tørre å forske på egen praksis Åpenhetskultur/endringskultur/erfaringsdeling Involvere foreldre i planlegging og prosesser Invitere inn ressurspersoner Få forståelsen for hvor komplekse familiesituasjoner mange har Bruke sos.ped teamet inn	Vi jobber hele tiden med skoleutvikling og utforsker vår egen praksis. Vi har satt oss ut to hovedområder i vår strategiske plan; <i>lesing og læringsmiljø</i>. Vi jobber målrettet med dette i mange av skolens arenaer. Vi har veldig mange dyktige og engasjerte lærere på vår skole som ser vår elevgruppes utfordringer og som er villige til å endre praksis for å treffe elevgruppen enda bedre. Dette er et tema som må holdes oppe i profesjonsfelleskapet fremover. Vi har også tatt inn OsloMet og Skrivesenteret for å hjelpe oss med kompetanseheving. Dette ser vi på som veldig nyttig, da vi får et blikk inn utenifra, som kan hjelpe oss å gjøre de riktige prioriteringene i undervisningen.

		I noen av våre foreldremøter på mellomtrinnet har vi med elevene sammen med foreldre. Her har vi tatt opp temaer i workshop som: <i>Hva skal til for at elevene leser mer, hjemme og på skolen?</i> <i>Hvordan bruke hverdagsmatetikk?</i> <i>Hvilke regler skal vi ha felles på trinnet ift. sosiale medier?</i> Dette har vært viktige drøftinger med både elever og foreldre, som vi ønsker å fortsette med.
<u>Foreldreinvolvering og inkludering, samt Helse – og sosialpedagogisk arbeid:</u> Vi lykkes ikke med bruker- involvering. Vi opplever å få innspill og tilbakemeldinger fra foresatte som ikke er representative for foreldregruppas behov	Jobbe med å identifisere familiene med hjelpebehov Involvere sos.ped.teamet (skolehelsetjenesten)	Gjennom prosjektet har vi fått et enda tettere samarbeid med skolehelsetjenesten. De er med i våre S-team møter og bidrar inn med sin kompetanse. Pga. taushetsplikten kan det til tider hindre oss noe, ift. at familier vi ikke har god nok informasjon om, kan glippe og stoppe opp hos skolehelsetjenesten. Allikevel ser vi at vi fanger opp mange elever og familier og vi har blitt bedre på å anbefale de å bruke skolehelsetjenesten

6.3. VIKTIGE LÆRINGSPUNKTER FRA VÅRT PROSJEKT:

Bruk av skole-hjem koordinator som bindeledd mellom skole og foresatte. Vi har gjennom prosjektet sett hvor mye tid vi må bruke på å ringe foreldre for å få de engasjert, få de til å møte opp og forstå hva skolen ønsker at samarbeid. Det har vært avgjørende å ha en stilling til dette. Vi bruker skole-hjem koordinator til:

- Ringe foreldre
- Holde Møteplassen oppe en dag i uka
- Delta på relevante foreldremøter
- Jobbe med nyankomne familier i Norge/på skolen

- Lage oversikt over og spre budskapet om ulike fritidstilbud i nærmiljøet
 - Holde krysselister oppdatert, ringe foreldre og minne på aktiviteter de skal delta på.
 - Samarbeide med lærerne, holde de oppdatert på hva foreldre ytrer av synspunkter og spørsmål.
- Å sette leveransene i sammenheng med utviklingsarbeidet på skolen har vært et viktig læringspunkt. Vi har ikke ønsket at prosjektet skal stå for seg selv- men at det flettes inn i arbeidet vi allerede gjør. Det har ikke vært viktig for oss å kalle det «prosjekt» når vi har jobbet med leveransene ut mot personalet. Fallgruben her er at personalet ikke opplever at vi jobber med prosjekt.
 - Prosjektleder som har en fot inn i ledelsen og som kjenner skolen, elevgrunnlaget og foresattegruppa godt har vært viktig. Prosjektleder satt fra før skolens lederteam og det har gjort veien enklere med tanke på å etablere prosjektet som en naturlig del av skolen utviklingsarbeid, og sette prosjektet på agendaen i ledermøter.
 - Vi har lært at å bruke skolens interne ressurser i størst mulig grad inn i alle leveransene har vært nyttig:
 - Skolens eget miljøteam:
 - Drive ettermiddagsaktiviteter for 5.-7.trinn
 - Jobbe forebyggende i skolens åpningstid med elever og foresatte
 - Delta i skolens S team, utføre tiltak mot elever.
 - Skolen helsesykepleiere:
 - Delta i skolen S team
 - Delta i samarbeidsmøter og tverrfaglige møter med elever og familier
 - Delta i foreldremøte med skolestartere og andre relevante foreldremøter hvor de kan ha en naturlig rolle.
 - Skolens plangruppe
 - Vært en naturlig gruppe å dra inn i prosjektet. De jobber med ledelsen med skolens utviklingsarbeid, har vært med å drøfte viktige spørsmål.
 - Samarbeid med OsloMet og Språksenteret.
 - Vi var allerede i gang med Dekomp samarbeid med disse to. De kjente skolen og elev-foreldregrunnlaget og har vært en naturlig samarbeidspart vi har kunnet drøfte med, og de har bistått i kompetanseheving, spesielt mot 5.- 7 trinn.